

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/13/2015
Identifikačné číslo spisu: 4014201053
Dátum vydania rozhodnutia: 16.11.2016
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:4014201053.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD., v právnej veci navrhovateľa: L. M., B. XXX, X. K.G., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Eva Hlaváčová, s.r.o., Farská 12, Nitra, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul.29.augusta č.8, Bratislava, o výšku starobného dôchodku, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 2. decembra 2014, č. k. 19Sd/244/2014-14, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 2. decembra 2014 č. k. 19Sd/244/2014-14 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 09.09.2014 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“), ktorým odporkyňa zvýšila navrhovateľovi starobný dôchodok od 11.11.2013 na sumu 553,90 eur mesačne podľa § 65, § 274, § 112 ods. 1, § 82 a § 293ce zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z. z.“); túto sumu starobného dôchodku ďalej zvýšila podľa § 82 a § 1 opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 329/2013 Z. z. od 01.01.2014 na sumu 562,70 eur mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že osobné vymeriavacie základy pred rokom 2009 boli na účely určenia sumy dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 100/1988 Zb.“) prepočítané podľa konverzného kurzu na sumy v eurách v súlade s § 293ar ods. 4 zák. č. 461/2003 Z. z. Hrubý zárobok za rok 1997 bol 95,87 eur, za rok 2004 bol 6.026,26 eur, za rok 2005 bol 7.178,85 eur, za rok 2006 bol 7.870,55 eur a za rok 2007 bol 10.195,35 eur. Pretože suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zák. č. 461/2003 Z. z. je resp.

bola 529,40 eur mesačne a suma starobného dôchodku vypočítaná podľa zák. č. 100/1988 Zb. bola 255,90 eur mesačne, navrhovateľovi patrila suma starobného dôchodku, ktorá je vyššia a to 529,40 eur mesačne.

Krajský súd sa stotožnil s určením vymeriavacieho základu za rok 1994, vykonaným odporkyňou podľa § 22 a § 23 NR SR č. 7/1996 Z. z. o zriadení Národnej poisťovne a o financovaní zdravotného poistenia, nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia v znení neskorších predpisov a vykonávací predpis v § 3 a v § 6 ods. 2 vyhlášky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR č. 290/1994 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia o sociálnom zabezpečení. Vymeriavací základ v zmysle uvedeného je polovica pomernej časti základu dane z príjmov fyzických osôb z prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti, najmenej vo výške minimálnej mzdy. Pomerná časť základu dane je časť pripadajúca na 1 kalendárny mesiac prevádzkovania samostatnej zárobkovej činnosti. Vymeriavací základ sa použije od 01. júla kalendárneho roka do 30. júna nasledujúceho kalendárneho roka. Keď mal navrhovateľ v roku 1994 hrubý príjem 295.122,- Sk, tak jeho čiastkový základ dane bol určený podľa § 7 zák. č. 286/1992 Zb. o daniach z príjmov v znení neskorších predpisov a z tejto sumy bol vymeriavací základ na určenie poistného na nemocenské poistenia a dôchodkové zabezpečenia v období od 01.07.1995 do 30.06.1996 v sume 12.296,75 Sk.

Ďalej nakoľko odvolacie dôvody navrhovateľa práve smerovali proti spôsobu výpočtu sumy starobného dôchodku nižšej, t. j. 258,80 eur mesačne podľa predpisov účinných do 31.12.2003, na ktorú mu nárok nevznikol tieto krajský súd nepovažoval za spôsobilé spochybniť správnosť výpočtu sumy starobného dôchodku, ktorá navrhovateľovi bola priznaná.

Proti potvrdzujúcemu rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ cestou zvoleného právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom namietal nedostatočné upravenie základu pre výpočet starobného dôchodku. Uviedol, že mu nebolo započítané obdobie, ktoré sa javí ako dôležitým obdobím pre výpočet dôchodku a rovnako mu nebol započítaný ani príjem za toto obdobie, ktoré odporkyňa nezohľadnila pri výpočte základu.

Ďalej namietal nesprávnosť záverov odporkyne o tom, že v roku 1997 mal odpracovať šesť dní. V uvedenom období iba čerpal dovolenku a od 07.01.1997 bol práceneschopný až do priznania invalidného dôchodku. V osobnom mzdovom bode je uvedená položka 0,0261, ktorá je zákonom neprípustná a v prípade, ak osobný mzdový bod klesne pod 0,3 podľa zák. č. 461/2003 Z. z. nie je možné z takéhoto obdobia vyrátavať výšku starobného dôchodku. Za obdobie rokov 1995 a 1996 mu odporkyňa vyrubila nedoplatok, ktorý v plnej výške splatil, pričom táto skutočnosť nikdy nebola zo strany odporkyne zohľadnená.

Navrhovateľ poukázal na obdobie od 26.8.1972 do 30.11.1974, kedy bol zamestnaný v spoločnosti Potravínostav, pričom toto obdobie odporkyňa podľa tvrdení navrhovateľa neuznala. Navrhovateľ zastával názor, že odporkyňa postupovala v rozpore so zákonom a svojim postupom ho poškodila pri určovaní výšky starobného dôchodku, ak do rozhodného obdobia bolo započítala iba 16 573 dní obdobia dôchodkového poistenia a neboli zohľadnené iné závažné skutočnosti (prekážky na strane zamestnávateľa, zhoršenie zdravotného stavu a následne plný invalidný dôchodok).

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v plnom rozsahu zrušil a vec vrátil na opätovné prejednanie a rozhodnutie krajskému súdu.

Odporkyňa v podaní z 10.02.2015 uviedla, že odvolacie dôvody navrhovateľa nepovažuje za opodstatnené. Preskúmaným rozhodnutím bol starobný dôchodok zvýšený po preukázaní nových údajov rozhodujúcich pre jeho výpočet. Poukázala pritom na znenie ust. § 255 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z. podľa ktorého za náhradnú dobu, dobu štúdia a dobu výkonu civilnej služby, ktoré sa hodnotia ako doba zamestnania získané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004 a ktoré trvali celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3. V zmysle § 63 zák. č. 461/2003 Z. z. sa takýto rok z rozhodujúceho obdobia vylúči a vylúči sa aj počet dní kalendárneho roku obdobia dôchodkového

poistenia.

Ak vyššie uvedené doby trvali len časť kalendárneho roka, čo je prípad navrhovateľa, osobný mzdový bod sa určí ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní týchto dôb. Pomerná časť osobného mzdového bodu je podiel osobného mzdového bodu patriaceho za tieto doby, ktoré trvali celý kalendárny rok, a počtu dní kalendárneho roka, v ktorom sa tieto doby získali. Preto nie je možné rok 1997 vylúčiť tak, ako to navrhuje navrhovateľ.

Záverom odporkyňa navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozhodol jednomyselne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16.novembra 2016 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 274 ods. 2 zák. č. 461/2003 Z. z. suma starobného dôchodku, pomerného starobného dôchodku a invalidného dôchodku, na ktorý vznikne nárok podľa odseku 1, nesmie byť nižšia ako suma určená podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003, a to vrátane úpravy dôchodku a zvýšenia dôchodkov prislúchajúcich podľa osobitného predpisu. To platí aj vtedy, ak sa suma dôchodkov uvedených v prvej vete určuje na účely určenia sumy vdovského dôchodku, vdoveckého dôchodku alebo sirotského dôchodku.

Podľa § 65 ods. 1 a 2 zák. č. 461/2003 Z. z. poistenec má nárok na starobný dôchodok ak bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov a dovŕšil dôchodkový vek. Dôchodkový vek je 62 rokov veku poistenca, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 63 ods. 6 zák. č. 461/2003 Z. z. rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Z rozhodujúceho obdobia sa vylučujú obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 62 ods. 2 prvej vety alebo § 255 ods. 3 prvej vety, alebo obdobie dôchodkového poistenia, za ktoré nemožno určiť osobný mzdový bod, ak tieto obdobia trvali celý kalendárny rok.

Podľa § 66 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z. z. suma starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na starobný dôchodok a aktuálnej dôchodkovej hodnoty; § 63 ods. 1 veta tretia a štvrtá platia obdobne.

Z administratívneho spisu odporkyne mal aj odvolací súd preukázané, že starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaný preskúmaným rozhodnutím na základe žiadosti zo dňa 16.01.2013 od XX.XX.XXXX v sume 540,60 eur mesačne.

Námietku navrhovateľa o tom, že odporkyňa nesprávne uznala obdobie od 01.01.1997 do 06.01.1997 ako dobu zamestnania odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Samotný navrhovateľ v podanom odvolaní uviedol, že počas vyššie uvedeného obdobia čerpal dovolenku v dňoch 02. až 03.01.1997 a ostatné dni tohto obdobia pripadli na dni pracovného pokoja a sviatky, pričom od 07.01.1997 bol práceneschopný. Z evidenčného listu dôchodkového zabezpečenia, ktorý je súčasťou administratívneho spisu odporkyne pritom vyplýva, že navrhovateľ v kalendárnom roku 1997 nezískal 365 dní náhradných dôb, t. j. za celý kalendárny rok. Predmetný evidenčný list dôchodkového poistenia je podpísaný navrhovateľom. Nakoľko takéto obdobie dôchodkového poistenia (t. j. náhradná doba) u navrhovateľa netrvalo po celý kalendárny rok, patrí pomerná časť hodnoty osobného mzdového bodu pripadajúca na túto časť kalendárneho roka a teda nie je možné kalendárny rok 1997 vylúčiť z rozhodujúceho obdobia v zmysle

ust. § 63 zák. č. 461/2003 Z. z.

Námietku o nezohľadnení obdobia od 26.8.1972 do 30.11.1974, kedy bol navrhovateľ zamestnaný v spoločnosti Potravinostav odvolací súd takisto nepovažoval za dôvodnú nakoľko samotný navrhovateľ v podanom odvolaní po sformulovaní vyššie uvedenej námietky uviedol: „Po doložení všetkých dokladov a niekoľkonásobnom odvolávaní sa na to, že doklady im boli zaslané zo strany bývalých zamestnávateľov, konečne v r. 2014 boli tieto skutočnosti uznané,..."

Podľa § 62 ods. 1 až 3 zák. č. 461/2003 Z. z. osobný mzdový bod na určenie sumy dôchodkovej dávky sa určí ako podiel osobného vymeriavacieho základu a všeobecného vymeriavacieho základu. Osobný mzdový bod sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Za obdobie dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 4, ktoré trvalo celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0,3. Ak toto obdobie trvalo len časť kalendárneho roka, osobný mzdový bod sa určí ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní tohto obdobia. Pomerná časť osobného mzdového bodu je podiel osobného mzdového bodu vo výške 0,3 a počtu dní kalendárneho roka, v ktorom bolo získané obdobie dôchodkového poistenia podľa § 60 ods. 4, a zaokrúhľuje sa na štyri desatinné miesta nahor.

Osobný mzdový bod je najviac v hodnote 3.

K navrhovateľom vytyčkanej nesprávnosti ohľadom stanovenia osobného mzdového bodu vo výške 0,0261 za rok 1997, čo v konečnom dôsledku považoval za zákonom neprípustné, odvolací súd udáva, že uvedená hodnota nepredstavuje osobný mzdový bod za rok 1997 ako tvrdí navrhovateľ. Z osobného listu dôchodkového poistenia, ktorý je prílohou preskúmaného rozhodnutia bez akýchkoľvek pochyb vyplynulo, že uvedená hodnota, t. j. 0,0261 predstavuje osobný mzdový bod za obdobie od 01. až 06.01.1997. Za ostatných 359 dní kalendárneho roku 1997 (náhradná doba) patrí navrhovateľovi tzv. pomerná časť osobného mzdového bodu v zmysle ust. § 255 ods. 3 zák. č. 461/2003 Z. z.. Po súčte vyššie uvedených hodnôt navrhovateľovi patrí za kalendárny rok 1997 osobný mzdový bod v hodnote 0,3231. Táto hodnota je uvedená aj v osobnom liste dôchodkového poistenia.

Odvolací súd po preskúmaní administratívneho spisu odporkyne zistil, že navrhovateľom splácaný nedoplatok na poistnom za obdobie od 01.07.1995 až 26.07.1996 bol odporkyňou zohľadnený po jeho postupnom zaplatení a to rozhodnutiami odporkyne o zmene č. XX XX XX XXXX z 22.11.2000, z 23.11.2000, z 19.07.2001 označené ako rozhodnutie č. 1, z 19.07.2001 označené ako rozhodnutie č. 2, z 19.07.2001 označené ako rozhodnutie č. 3 a z 19.07.2001 označené ako rozhodnutie č. 4, ktorými bola upravená suma invalidného dôchodku navrhovateľa (ktorého bol v tom čase poberateľom) po dopltení dlžného poistného. Preto odvolací súd považoval aj tento argument navrhovateľa za neopodstatnený.

Aj odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ nepreukázal, že by mu bol starobný dôchodok priznaný v nižšej sume ako mu patrí, resp. že získal ďalšie obdobie dôchodkového poistenia, ktoré odporkyňa nezohľadnila. Rozhodnutie odporkyne z uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval za zákonné a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.